

Integritetsskyddsmyndigheten
Box 8114
104 20 Stockholm
imy@imy.se

YTTRANDE

Diarienummer: IMY-2025-6466
Datum: 2 september 2026
Från: Legal Newsdesk Sweden AB, Box 24247, 104 51 Stockholm
Kontaktperson: Gunnar Axén
Saken: Tillsyn enligt dataskyddsförordningen av lexbase.se – yttrande över
kommunicering inför beslut den 19 augusti 2026

INLEDNING

1. Legal Newsdesk Sweden AB (Legal Newsdesk eller bolaget) har den 19 augusti 2026 beretts tillfälle att yttra sig över det underlag som IMY avser att lägga till grund för sitt beslut, särskilt EU-domstolens dom av den 9 juli 2026 i mål C-199/24 (domen), frågan om journalistiskt ändamål och skärmbilder från lexbase.se. Bolaget lämnar följande yttrande. Bolaget vidhåller vad som anförts i yttrandena den 30 april, den 1 juli och den 9 september 2025 i den mån det inte ändras genom detta yttrande.
2. Yttrandet är disponerat så att bolagets inställning först sammanfattas. Därefter beskrivs tjänstens två åtskilda publiceringsytor, den redaktionella organisationen och sökfunktionen. Sedan redovisas den rättsliga ramen efter domen och skälen mot ett ingripande som begränsar ett grundlagsskyddat nyhetsarkiv. Bilagorna A-E, som fogas till yttrandet, beskriver organisationen, ansvarsfördelningen och de redaktionella rutinerna.

BOLAGETS INSTÄLLNING I SAMMANFATTNING

3. Lexbase är en redaktionell nyhetstjänst om rättskipningen i svenska brottmål. Verksamheten har två tydligt åtskilda publiceringsytor. Den sökbara artikeldatabasen, vars artiklar i fullständig form nås av inloggade prenumeranter, innehåller enbart redaktionellt bearbetade artiklar utan personuppgifter. Ingen artikel i databasen innehåller namn, personnummer, adress, bild eller andra direkt identifierande uppgifter. På den öppna webbplatsen publiceras separat ett begränsat redaktionellt urval av artiklar om offentligt kända personer. Namnpublicering i det öppna urvalet sker efter ett individuellt publicistiskt beslut och ska inte sammanblandas med den personuppgiftsfria prenumerationsdatabasen.
4. Tjänsten drivs med utgivningsbevis och under ansvarig utgivare. Källmaterialet, det interna redaktionella indexet och den tekniska sökfunktionen är hjälpmedel för att framställa, kontrollera, rätta och sprida bolagets eget redaktionella innehåll. Den behandlingen sker för journalistiska ändamål enligt artikel 85.2 i dataskyddsförordningen, 1 kap. 7 § andra stycket dataskyddslagen och de kriterier som EU-domstolen har angett i p. 71-73 i domen. För den

personuppgiftsfria artikeltexten är förordningen över huvud taget inte tillämplig. För de övriga journalistiska leden ska artikel 10 inte tillämpas.

5. IMY bör därför avsluta ärendet utan åtgärd. Om myndigheten ändå överväger att begränsa sökbarheten måste den identifiera den konkreta behandling som anses otillåten, pröva varje led för sig och visa att åtgärden är nödvändig och proportionerlig i förhållande till yttrande- och informationsfriheten. Ett generellt förbud mot en sökbar redaktionell databas skulle aktualisera samma principfråga för varje digital nyhetstidning vars arkiv kan sökas genom ett namn. I vart fall saknas förutsättningar för administrativ sanktionsavgift.

LEXBASE I DAG

Bolaget och tjänsten

6. Legal Newsdesk driver databasen lexbase.se. Mediemyndigheten har utfärdat utgivningsbevis för databasen. Ansvarig utgivare är Gunnar Axén. Bolaget är personuppgiftsansvarigt för behandlingen.
7. Tjänsten bevakar rättskipningen i svenska brottmål. Underlaget är i första hand brottmålsavgöranden som domstolarna lämnar ut som allmänna handlingar. Enligt bilaga A avsnitt 2 och bilaga B steg 1 kan även andra offentliga handlingar och myndighetsbeslut utgöra källmaterial. Syftet är att göra domstolarnas verksamhet begriplig och tillgänglig, möjliggöra granskning av hur lika fall bedöms och ge underlag för debatt om straffrätt och kriminalpolitik. Artiklarna i den personuppgiftsfria artikeldatabasen tillhandahålls i fullständig form inloggade prenumeranter. Ett separat redaktionellt urval om offentligt kända personer publiceras öppet.

TVÅ ÅTSKILDA PUBLICERINGSYTOR

8. Bolaget lade under 2025 om tjänsten i grunden. Den äldre tjänst där brottmålsavgöranden tillhandahölls som handlingar är den verksamhet som beskrivs i Attunda tingsrätts begäran om förhandsavgörande och som EU-domstolen hade att utgå från (domen p. 23-27 och 74-76). Den verksamheten bedrivs inte längre. Avgörandena lämnas inte ut genom Lexbase utan används som källmaterial för redaktionellt framställda artiklar.
9. I prenumerationsdatabasen sorteras artiklarna efter bland annat brottskategori, ort och datum. Artiklarna innehåller inte namn, personnummer, adress eller bild. Den berörda personen benämns med en neutral beteckning. Detaljer som kan göra en person indirekt identifierbar, såsom exakt bostadsadress, arbetsplats, skola, familjerelationer eller ovanligt yrke, utelämnas enligt bilaga A avsnitt 3. På den öppna webbplatsen kan en person med offentlig ställning namnges endast i en artikel som ansvarig utgivare särskilt har beslutat att publicera efter en bedömning av allmänintresset (bilaga A avsnitt 3 och bilaga C avsnitt 4). För den öppna publiceringsytan åberopar bolaget det journalistiska ändamålet och det redaktionella urvalet, inte frånvaro av personuppgifter.

Redaktionen och den redaktionella processen

10. Redaktionens arbete leds under ansvarig utgivares exklusiva publicistiska ansvar. Styrdokumenten fastställdes av ansvarig utgivare den 2 juni 2025 i samband med omläggningen av tjänsten och ges nu in i sin helhet. Organisationen, ansvarsfördelningen och den redaktionella styrningen framgår av bilagorna A-E: publicistisk policy, instruktion för produktion och faktagranskning, instruktion för ansvarig utgivare och redaktionens organisation, rutin för rättelse, genmäle och begäran om borttagande samt riktlinjer för sökfunktion och åtkomst. Bilagorna visar att urval, bearbetning, anonymisering, faktakontroll och publicering sker inom en på förhand bestämd redaktionell ram.
11. Produktionen utgår från ett domstolsavgörande eller en annan verifierad offentlig handling och sker enligt den arbetsordning som framgår av bilaga B. Redaktionens bestämmer vilka avgöranden som ska bearbetas, artikelns form, vilka uppgifter som ska utelämnas och vilka kontroller som ska utföras före publicering. Ett språkverktyg kan användas för att framställa utkast inom dessa ramar. Verktöget fattar inte publicistiska beslut. Det redaktionella ansvaret och det slutliga publiceringsbeslutet ligger hos redaktionen under ansvarig utgivare.
12. Uttalandet i SVT den 14 maj 2025 om att domar gjorts om till artiklar med hjälp av AI avsåg detta produktionsverktyg. Att ett tekniskt verktyg används för att formulera utkast förändrar inte ändamålet eller ansvarsfördelningen. Urvalsreglerna, den redaktionella linjen, anonymiseringsreglerna och kontrollkraven bestäms av redaktionen under ansvarig utgivare. Kontrollen mot källmaterialet sker genom automatiska kontroller som kompletteras med obligatorisk manuell redaktörsprövning i risk kategorier, vid markerad avvikelse och genom återkommande stickprov (bilaga B steg 3). Publiceringsbeslutet loggas så att källmaterial, tidpunkt och eventuell redaktörsprövning kan fastställas i efterhand (bilaga B steg 4).

Sökning, bevakning och åtkomst

13. Artiklarna i databasen kan nås via kategori, ort, datum och fritext. Sökningen sker via webbplatsens öppna sökgränssnitt. Fullständig åtkomst till artiklarna kräver ett aktivt användarkonto och prenumeration (bilaga E avsnitt 3). Sökord matchas mot de publicerade artiklarna och tillhörande redaktionella metadata (bilaga E avsnitt 2). Redaktionens koppling mellan varje artikel och dess källmaterial, som bilaga B steg 3 och 4 samt avsnitt 7 förutsätter för faktakontroll, loggning och spårbarhet, gör det möjligt att med ett namn eller personnummer finna den artikel som bygger på ett visst avgörande (bilaga E avsnitt 2). Träffen leder endast till bolagets personuppgiftsfria artikel och inte till avgörandet, personnumret, bostadsadressen eller någon annan identifierande uppgift. Namn förekommer i träfflistan endast för artiklar som publicerats öppet med namn enligt bilaga A avsnitt 3. Funktionerna Bevaka och Nära mig avser kategori respektive ort och ger inte möjlighet att bevaka enskilda personer eller personnummer (bilaga E avsnitt 4).
14. Bolaget gör således inte gällande att källmaterialet eller det interna indexet i alla led saknar personuppgifter. Den rättsliga distinktionen är att artikeldatabasen och varje artikel i den är personuppgiftsfri. Om själva kopplingen mellan ett sökbegrepp och en träff i ett enskilt fall bedöms som en personuppgift, är den behandlingen ett underordnat och nödvändigt led i redaktionens arkiv- och spridningsfunktion och ska bedömas enligt artikel 85 och journalistundantaget.

15. Åtkomsten till artiklarnas fullständiga innehåll är begränsad till prenumeranter, och databasen lämnar inte ut källhandlingar. Åtkomsten skiljer sig därmed från både en öppen sökmotor och ett register som lämnar ut källhandlingar. Databasens artiklar visar inte vem en sökning avser och kan inte i sig användas för att identifiera en fysisk person. De närmare organisatoriska och tekniska begränsningarna av sökfunktionen och åtkomsten redovisas i bilaga E.

Rättelse, genmäle och borttagande

16. Uppgifter som avviker från källavgörandet rättas. Uppgifter om senare avgöranden beaktas enligt den redaktionella rutin som bifogas. Den som anser att en artikel är felaktig eller missvisande kan vända sig till redaktionen och begära rättelse eller genmäle. Handläggningen dokumenteras och sker under ansvarig utgivares ansvar.
17. Rättelse av sakfel handläggs av redaktionen efter kontroll mot källan, genmäle prövas av redaktören och varje fråga om borttagande avgörs av ansvarig utgivare (bilaga D avsnitt 4, 6 och 7), inom yttrandefrihetsgrundlagens ansvarssystem. Bolaget respekterar den ordning för ansvar och borttagande som följer av 6 kap. 6 och 7 §§ yttrandefrihetsgrundlagen. Den redaktionella bestämmanderätten enligt 4 kap. 3 § innebär samtidigt att en extern myndighet inte utan en uttrycklig och proportionerlig rättslig grund kan överta beslutet om vilket redaktionellt innehåll som ska tillhandahållas.
18. Lexbase är ett redaktionellt nyhetsarkiv, inte en distributionskanal för brottmålsdomar. Skäl 153 till dataskyddsförordningen anger att undantagen för journalistiska ändamål särskilt bör gälla nyhetsarkiv och pressbibliotek. Oavsett frågan om registerfullständighet är artikel 10 första meningen inte tillämplig på de personuppgiftsfria artiklarna, och behandlingen i källmaterial och index omfattas av journalistundantaget.

DEN RÄTTSLIGA RAMEN EFTER EU-DOMSTOLENS DOM

19. Enligt artikel 85.2 i dataskyddsförordningen ska medlemsstaterna för behandling som sker för journalistiska ändamål fastställa undantag från bland annat kapitel II, där artikel 10 ingår, om undantagen är nödvändiga för att förena rätten till skydd av personuppgifter med yttrande- och informationsfriheten. Sverige har gjort det genom 1 kap. 7 § andra stycket dataskyddslagen. Bestämmelserna om tillsyn, rättsmedel och sanktioner gäller alltså (prop. 2017/18:105 s. 187).
20. Begreppet journalistiska ändamål ska tolkas brett. Journalistisk verksamhet är verksamhet som syftar till att sprida information, åsikter eller idéer till allmänheten, oberoende av genom vilket medium det sker (domen p. 61 och 62). Varken att verksamheten bedrivs på internet mot ersättning eller att behandlingen avser fällande domar i brottmål innebär att behandlingen inte kan ske för journalistiska ändamål (domen p. 69). Att material som samlats in från myndigheter tillhandahålls kommersiellt kan utgöra behandling för journalistiska ändamål ("GDPR och brottmålsdomarna" NJA 2025 s. 123 I p. 22). IMY har samma utgångspunkt (IMYRS 2022:2 s. 3 och 23 f.).
21. EU-domstolen har preciserat vad som särskiljer journalistiken från andra yttrandeformer. Behandlingen ska ha till ändamål att sprida information, åsikter eller idéer till allmänheten. För detta krävs att materialet är föremål för visst redigerings- eller bearbetningsarbete innan det

publiceras, att publiceringen sker med iakttagande av pressetiska och yrkesetiska regler för journalister eller åtminstone i enlighet med en redaktionell linje, och att påståenden om fakta och omständigheter granskas före publicering (domen p. 73 och punkt 3 i domslutet). Begreppet ändamål innebär att även behandling som är nödvändig för publiceringen omfattas, liksom urval och rangordning av insamlad information (domen p. 71 och 72).

22. EU-domstolen har inte prövat om Lexbase uppfyller villkoren. Domstolen har utgått från beskrivningen i begäran om förhandsavgörande, konstaterat att verksamheten såsom den beskrevs "förefaller" sakna redigering och redaktionell linje och uttryckligen överlämnat kontrollen av de faktiska förhållandena till nationell instans (domen p. 74). Domstolens uttalande i p. 76 avser en databas där vem som helst mot avgift kan ta del av handlingar som rör fällande domar. Det är inte den tjänst som Lexbase är i dag.
23. När behandlingen sker för journalistiska ändamål ska det vidare bedömas om undantag från artikel 10 är motiverat. Vid den bedömningen beaktas vilken typ av personuppgifter som behandlas, vilken typ av behandling det är fråga om och hur den konkret går till, hur många som har tillgång till uppgifterna och formerna för åtkomst (domen p. 70). Högsta domstolen har uttalat att en ordning där brottmålsdomar i stor omfattning behandlas i en databas utan andra skyddsåtgärder än mediegrundlagarnas inte är godtagbar ("GDPR och brottmålsdomarna" NJA 2025 s. 123 I p. 42). Högsta domstolen har samtidigt, i fråga om en nyhetsbyrå som via sin databas tillgängliggör redaktionellt bearbetad nyhetstext, funnit att intresset av att bedriva den journalistiska verksamheten ska balanseras mot integritetsintresset genom skyddsåtgärder och inte genom att verksamheten hindras ("GDPR och brottmålsdomarna" NJA 2025 s. 123 I p. 64 och 65).

YTTRANDEFRIHETSGRUNDLAGEN SOM RAM FÖR DEN JOURNALISTISKA VERKSAMHETEN

24. Lexbase är en databas som tillhandahålls allmänheten med stöd av utgivningsbevis (1 kap. 4 § första stycket 1 d och 5 § yttrandefrihetsgrundlagen). Innehållet omfattas av grundlagens skydd för ett fritt meningsutbyte och en fri och allsidig upplysning. IMY:s behörighet att pröva dataskyddsfrågor utesluter inte att varje åtgärd som påverkar publiceringen samtidigt måste rymmas inom och tolkas i ljuset av denna konstitutionella ram.
25. Verksamheten bedrivs under en ansvarig utgivare som enligt 4 kap. 3 § yttrandefrihetsgrundlagen ensam bestämmer över innehållet och som bär ansvaret för publiceringen. Organisationen och den praktiska ansvarsfördelningen redovisas i bilaga C. Den bestämmanderätten är inte en formell etikett utan en bärande del av det svenska medieansvaret och ska ges verklig betydelse vid valet och utformningen av en eventuell korrigering åtgärd.
26. Yttrandefrihetsgrundlagen förbjuder förhandsgranskning och hindrande åtgärder som riktas mot ett program på grund av dess innehåll utan stöd i grundlagen (1 kap. 11 och 14 §§). Bolaget gör inte gällande att bestämmelserna ensamma undanröjer IMY:s tillsyn. De innebär däremot att ett föreläggande som i praktiken stänger ett redaktionellt arkiv, förbjuder dess sökstruktur eller framtvingar avpublicering måste föregås av en uttrycklig prövning av lagstöd, nödvändighet och proportionalitet.

27. Grundlagen innehåller ett sammanhållet ansvarssystem med ansvarig utgivare, Justitiekanslerns särskilda roll, straff- och skadeståndsansvar samt regler om rättelse och borttagande. Systemet ersätter inte de rättsmedel som EU-domstolen har slagit fast ska finnas enligt dataskyddsförordningens kapitel VIII, men det är en relevant och tungt vägande skyddsmekanism när motstående rättigheter ska förenas enligt artikel 85.
28. Grundlagsstiftaren har särskilt reglerat möjligheten att genom vanlig lag begränsa sökbara uppgiftssamlingar. Uppgifter om lagöverträdelser omfattas inte av den nuvarande delegationen i 1 kap. 20 § yttrandefrihetsgrundlagen. Förslag om att utvidga delegationen har avslagits av riksdagen och frågan har därefter utretts på nytt (prop. 2017/18:49, bet. 2017/18:KU16, rskr. 2017/18:336; prop. 2021/22:59, bet. 2021/22:KU14, rskr. 2021/22:283; SOU 2024:75). Historiken understryker att ett administrativt ingripande med samma praktiska verkan som ett generellt publiceringsförbud kräver särskild återhållsamhet.
29. Sverige har genom 1 kap. 7 § andra stycket dataskyddslagen genomfört journalistundantaget. EU-domstolen har inte underkänt undantaget för verksamhet som faktiskt uppfyller villkoren för journalistiska ändamål. Den har krävt att de faktiska förhållandena kontrolleras och att rättigheterna förenas. Den kontrollen ska avse den tjänst som bedrivs nu: redaktionella artiklar i stället för utlämnade domar, en personuppgiftsfri prenumerationsdatabas och ett separat individuellt urval på den öppna webbplatsen.
30. Prövningen kan därför inte utgå från att sökbarhet i sig omvandlar ett redaktionellt nyhetsarkiv till ett otillåtet bakgrundskontrollregister. Frågan måste vara vilket innehåll som faktiskt lämnas ut, i vilket journalistiskt sammanhang, efter vilka redaktionella val och med vilka åtkomstbegränsningar. Det är samma konkreta prövning som måste göras för andra mediers digitala arkiv.

DEN SÖKBARA ARTIKELDATABASEN INNEHÅLLER INGA PERSONUPPGIFTER

31. Dataskyddsförordningen är tillämplig på behandling av personuppgifter (artikel 2.1). En personuppgift är en upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person (artikel 4.1). Identifierbarheten ska bedömas med hänsyn till de hjälpmedel som rimligen kan komma att användas i den konkreta mottagarsituationen (skäl 26 och Breyer, C-582/14, p. 43-49). Uppgifter som inte gör en person direkt eller indirekt identifierbar faller utanför förordningen.
32. Ingen artikel i den sökbara databasen innehåller personuppgifter. Artikeltexten innehåller inte namn, personnummer, adress eller bild, och detaljer som kan göra en person indirekt identifierbar utelämnas enligt bilaga A avsnitt 3. En prenumerant som läser artikeln får alltså inte tillgång till någon upplysning om en identifierad eller identifierbar person. Själva lagringen och visningen av artikeltexten omfattas därför inte av dataskyddsförordningens materiella tillämpningsområde.
33. Detta ska hållas isär från två andra behandlingsled. Det ena är redaktionens källarkiv och interna index, som innehåller den identitetskoppling som behövs för urval, faktakontroll, rättelse och uppdatering. Det andra är det öppna, individuellt valda artikelurvalet om offentligt kända personer. Källarkivet och indexet behandlas för journalistiska ändamål som nödvändiga led i redaktionens arbete. De öppna namnpubliceringarna bedöms enligt samma

journalistundantag men vilar dessutom på ansvarig utgivares beslut om allmänintresse för varje artikel (bilaga A avsnitt 3).

34. En prövning enligt artikel 10 kan således inte riktas mot personuppgifter i databasartiklarna, eftersom sådana uppgifter inte finns där. Den kan endast avse den avgränsade behandlingen i källmaterialet, indexet och sökrelationen samt de separat publicerade namnartiklarna. Dessa led ska prövas utifrån sitt journalistiska ändamål och sin konkreta utformning, inte som om de fortfarande utgjorde ett utlämnande av brottmålsdomar.

INDEXET OCH SÖKFUNKTIONEN ÄR JOURNALISTISKA HJÄLPMEDEL

Indexet är redaktionens käll- och publiceringsarkiv

35. Redaktionens index ordnar sambandet mellan källmaterialet och den publicerade artikeln. Kopplingen är den som bilaga B steg 3 och 4 samt avsnitt 7 föreskriver för att artikeln ska kunna kontrolleras mot sin källa och för att publiceringsbeslutet ska kunna spåras. Sambandet behövs för att kontrollera artikelns riktighet, följa ett överklagande, genomföra rättelser, handlägga en begäran och bedriva fortsatt research. Ett digitalt index fyller samma journalistiska funktion som redaktioners klipparkiv och källregister alltid har gjort. Att identitetsuppgifter bevaras internt gör inte den publicerade artikeltexten till personuppgift.
36. EU-domstolen har klargjort att journalistiska ändamål inte är begränsade till själva publiceringsögonblicket. Även behandling som är nödvändig för publiceringen, liksom urval och rangordning av insamlat material, kan omfattas (domen p. 71 och 72; *Autorité des marchés financiers*, C-302/20, p. 64 och 67-69). Källarkivet och indexet är sådana nödvändiga och underordnade led i bolagets redaktionella verksamhet.

Sökbarheten är en del av spridningen

37. Ett digitalt nyhetsarkiv fyller sin funktion genom att materialet kan återfinnas. Skäl 153 till dataskyddsförordningen nämner uttryckligen nyhetsarkiv och pressbibliotek. Sökning på namn förekommer regelmässigt i digitala tidningsarkiv och används bland annat för att följa offentliga personer, kontrollera uppgifter i samhällsdebatten och finna tidigare rapportering. Sökparametern kan därför inte ensam avgöra om verksamheten är journalistisk. Avgörande är ändamålet, det utlämnade innehållet och den konkreta utformningen.
38. Satakunnan Markkinapörssi och Satamedia visar att en tjänst där en användare anger ett namn inte redan av det skälet faller utanför journalistbegreppet (C-73/07, p. 34, 61 och 62). Den aktuella domen bekräftar att kommersiell och internetbaserad spridning inte är diskvalificerande (p. 61 och 69). Den konkreta behandlingen måste bedömas. Här leder sökningen endast till bolagets egen personuppgiftsfria artikel, inte till källhandlingen eller en identifierande personprofil.
39. Lexbases sökfunktion indexerar inte hela internet och sammanställer inte andra utgivares material. Den organiserar bolagets eget redaktionella innehåll. Det skiljer funktionen från den fristående sökmotor som bedömdes i *Google Spain* (C-131/12, p. 85). Sökningen är en intern arkivstruktur och en distributionsväg för material som redaktionen själv har valt, bearbetat och tagit publicistiskt ansvar för.

Europadomstolens praxis om nyhetsarkiv

40. Europadomstolen har vid upprepade tillfällen slagit fast att pressens uppgift innefattar att föra arkiv över tidigare rapportering och göra dem tillgängliga för allmänheten, att digitala nyhetsarkiv utgör en viktig källa för utbildning och forskning och att allmänhetens intresse av tillgång till pressens arkiv skyddas av artikel 10 i Europakonventionen (Times Newspapers Ltd mot Förenade kungariket, nr 3002/03 och 23676/03, dom den 10 mars 2009, §§ 27 och 45, Węgrzynowski och Smolczewski mot Polen, nr 33846/07, dom den 16 juli 2013, §§ 59 och 65, M.L. och W.W. mot Tyskland, nr 60798/10 och 65599/10, dom den 28 juni 2018, §§ 90 och 102). Det krävs särskilt starka skäl för åtgärder som begränsar tillgången till sådana arkiv (M.L. och W.W., § 102).
41. M.L. och W.W. gällde två personer dömda för mord som begärde att deras namn skulle tas bort ur mediernas digitala arkiv, där artiklarna kunde sökas fram på namn. Europadomstolen fann att fortsatt tillgänglighet inte kränkte deras rätt till privatliv. Domstolen fäste vikt vid att artiklarna endast nåddes av den som sökte efter uppgifter om personerna, att tillgången i vissa fall förutsatte betalning eller prenumeration och att spridningen därför var begränsad (§ 113). Domstolen framhöll också att det är journalisternas sak att avgöra vilka detaljer som ska tas med, förutsatt att valet följer yrkesetiska regler (§ 105). EU-domstolen har i förevarande mål hänvisat till samma avgörande (domen p. 68).
42. I Hurbain mot Belgien (nr 57292/16, stor kammare, dom den 4 juli 2023) angav Europadomstolen att arkivens integritet är en vägledande princip och behandlade anonymisering som en mindre ingripande åtgärd än att avlägsna arkivmaterial. Lexbase har redan från början gjort samtliga artiklar i prenumerationsdatabasen personuppgiftsfria. Det öppna urvalet om offentligt kända personer bygger i stället på ett individuellt publicistiskt beslut och ska prövas artikel för artikel.

Högsta domstolens förbehåll och sökfunktionen

43. Högsta domstolens förbehåll i NJA 2025 s. 123 I skiljer mellan att lämna ut brottmålsdomar med identifierande uppgifter och att använda uppgifterna i redaktionellt bearbetad nyhetstext (p. 64-66). Lexbase lämnar inte ut domarna och databasen ger inte tillgång till namn, personnummer eller adress. Den tillgängliggör redaktionellt framställda artiklar utan personuppgifter. Förbehållets skyddsintresse är därmed tillgodosett i artikelledet. Index- och sökledet ska bedömas separat som ett journalistiskt hjälpmedel, inte jämföras med ett utlämnande av handlingarna.

Redaktionen beslut om arkivets struktur

44. Hur ett medieföretag väljer, strukturerar och gör sitt innehåll sökbart är ett redaktionellt beslut. Mediefrihetsförordningen (EU) 2024/1083 påverkar inte dataskyddsförordningens tillämpning (artikel 1.2 g), men den bekräftar vikten av redaktionell frihet och ansvar vid proportionalitetsbedömningen (artiklarna 2.2, 2.8 och 4.2). Samma utgångspunkt följer av 4 kap. 3 § yttrandefrihetsgrundlagen. En dataskyddsåtgärd får därför inte utformas bredare än vad den identifierade risken kräver.

Åtkomstformerna är begränsade

45. Fullständig åtkomst till artiklarna kräver användarkonto och aktiv prenumeration. Sökgrenssnittet är öppet, men träfflistan exponerar inte personnummer eller bostadsadress, ställs inte upp som personprofil och ger inte åtkomst till källhandlingen (bilaga E avsnitt 2 och 8). Namn förekommer i träfflistan endast för artiklar som publicerats öppet med namn enligt bilaga A avsnitt 3. Artikelns är inte en personprofil och sammanställer inte uppgifter om en person från olika källor. Dessa begränsningar, tillsammans med den redaktionella organisationen och de skyddsåtgärder som redovisas i bilagorna A-E, ska vägas in enligt p. 70 i domen.
46. Sammantaget sker behandlingen i källarkiv, index och sökfunktion för journalistiska ändamål. Behandlingen är funktionellt knuten till urvalet, framställningen, kontrollen, rättelsen och spridningen av bolagets eget redaktionella innehåll.

LEXBASE UPPFYLLER VILLKOREN FÖR JOURNALISTISKA ÄNDAMÅL

Ändamålet är att sprida information till allmänheten

47. Lexbase har till ändamål att informera allmänheten om hur domstolarna dömer i brottmål. Rapportering om brott, straff och rättskipning hör till journalistikens kärna. Tjänstens kategorisering, rubriksättning och redaktionella sammanfattningar gör rättskipningen överblickbar och jämförbar. Databasen lämnar varken ut domar eller personuppgifter i artiklarna. Verksamhetens huvudsakliga och styrande ändamål är därmed journalistiskt.

Materialet redigeras och bearbetas enligt redaktionella val

48. Varje artikel framställs inom en redaktionellt beslutad struktur. Redaktionen har bestämt urvalskriterier, artikelmall, språk, kategorisering, anonymisering och vilka uppgifter som ska utelämnas. Enligt bilaga A avsnitt 2 publiceras inte artiklar om tilltalade som var under 18 år vid gärningen eller där sekretess eller skyddsbehov medför risk för att en tilltalad, en målsägande eller ett barn identifieras. Mål om sexualbrott och andra integritetskänsliga mål får publiceras först efter särskild redaktörsprövning. Avgörandena publiceras inte i sin helhet utan omformas till sammanfattande nyhetstext. Att ett språkverktyg används för utkast förändrar inte att redaktionen bestämmer ramarna och bär ansvaret. Den närmare processen framgår av bilagorna A-C.
49. Den redaktionella organisationen och ansvarsfördelningen dokumenteras i bilaga C. Publiceringsbeslut, kontroll och rättelser sker enligt de bifogade styrdokumenterna och under ansvarig utgivares ledning.

Fakta granskas före publicering

50. Källan till en databasartikel är ett domstolsavgörande eller en annan offentlig handling som redaktionen har verifierat (bilaga B steg 1). Före publicering kontrolleras enligt bilaga B steg 3 och avsnitt 4 att artikeln har rätt källa, att sakfråga, utfall och beslut eller påföljd är korrekt återgivna, att rubrik och ingress har täckning, att processläget anges rätt och att inga direkt identifierande uppgifter förs över till artikeltexten. Rutin finns för rättelse och för uppdatering

av artikeln när ett avgörande har ändrats i högre instans (bilaga B avsnitt 5 och bilaga D avsnitt 5). Kraven på faktagranskning och tillförlitligt underlag i p. 67 och 73 i domen är därmed integrerade i den redaktionella processen.

Publiceringen sker enligt publicitetsregler och en redaktionell linje

51. Bolagets publicistiska policy och redaktionella instruktioner bifogas som bilagorna A-C. De reglerar bland annat respekt för privatlivet, namnpublicering, skydd för brottsoffer, barn och närstående, rättelse och genmäle samt ansvarig utgivares bestämmanderätt. Enligt bilaga A avsnitt 3 ska artiklar inte innehålla namn, personnummer, adress, bild eller andra direkt identifierande uppgifter om det inte finns ett allmänintresse för identifiering. Undantaget tillämpas endast för det öppna redaktionella urvalet om personer med offentlig ställning, och beslutet fattas av ansvarig utgivare för varje artikel (bilaga A avsnitt 3 och bilaga C avsnitt 4). Artiklarna i den sökbara artikeldatabasen framställs utan sådana uppgifter.

Handlingarna används uteslutande för journalistisk verksamhet

52. Sedan omläggningen används avgörandena som källmaterial för redaktionell produktion och lämnas inte ut genom tjänsten. Den verksamhet som EU-domstolen beskriver i p. 75 och 76 föreligger därför inte längre. Sökbarhet i redaktionella artiklar är en normal egenskap hos digitala nyhetsarkiv. Här är skyddsnivån dessutom högre genom att samtliga artiklar i prenumerationsdatabasen saknar personuppgifter.

Slutsats i denna del

53. Behandlingen i källarkiv, index, sökfunktion och den öppna redaktionella publiceringen sker således för journalistiska ändamål enligt artikel 85.2 och 1 kap. 7 § andra stycket dataskyddslagen. Artikel 10 ska därför inte tillämpas på dessa led. Databasartiklarna innehåller därutöver inga personuppgifter och faller redan av det skälet utanför förordningen.

UNDANTAGET FRÅN ARTIKEL 10 ÄR MOTIVERAT OCH AVVÄGNINGEN ÄR PROPORTIONERLIG

54. Även med beaktande av omständigheterna i p. 70 i domen är undantaget motiverat. Bolaget publicerar inga personuppgifter i prenumerationsdatabasens artiklar. Den begränsade behandling som sker i källarkiv, index och sökfunktion omges av grundlagens ansvarssystem, en dokumenterad redaktionell organisation och de skyddsåtgärder som framgår av bilagorna. Åtgärderna kan sammanfattas enligt följande.
- (a) Två publiceringsytor. Prenumerationsdatabasen innehåller endast artiklar utan personuppgifter. Öppen namnpublicering sker endast i ett särskilt redaktionellt urval om personer med offentlig ställning och efter ansvarig utgivares bedömning av allmänintresset i varje enskilt fall (bilaga A avsnitt 3).
 - (b) Anonymisering. Databasartiklarna innehåller inte namn, personnummer, adress eller bild. Uppgifter som kan bidra till att identifiera en tilltalad, ett brottsoffer, ett barn eller en närstående utelämnas enligt bilaga A avsnitt 3.

- (c) Källseparation. Brottmålsavgöranden och identitetsuppgifter hålls i redaktionens källmiljö och tillhandahålls inte prenumeranten. Sökresultatet leder endast till den personuppgiftsfria artikeln.
 - (d) Ansvar och åtkomst. Ansvarig utgivare har ensam publicistisk bestämmanderätt. Fullständig åtkomst till artiklarna kräver användarkonto och aktiv prenumeration. Närmare åtkomst- och säkerhetsåtgärder framgår av bilaga E.
 - (e) Redaktionell kontroll. Urval, bearbetning, faktakontroll och anonymisering sker enligt bilagorna A-C och under ansvarig utgivares ansvar.
 - (f) Rättelse och genmäle. Bolaget har en dokumenterad kontakt- och provningsordning för fel, senare avgöranden, genmäle och begäran om borttagande enligt bilaga D.
55. Skyddsåtgärderna träffar den faktiska integritetsrisken utan att förstöra arkivets journalistiska funktion. De går väsentligt längre än ett system som lämnar ut domar eller identifierande registeruppgifter. Tjänsten skiljer sig därför från en renodlad bakgrundskontrolltjänst och från den äldre Lexbase-verksamhet som låg till grund för EU-domstolens faktabeskrivning.

ETT INGRIPANDE MOT SÖKBARHETEN KRÄVER EN PRINCIPIELL OCH KONSTITUTIONELL PRÖVNING

Prövningen måste vila på ett generellt och innehållsneutralt kriterium

56. IMY bör avsluta ärendet utan åtgärd. Om myndigheten ändå menar att möjligheten att genom en uppgift som användaren redan känner till finna en anonym, redaktionellt framställd artikel gör behandlingen otillåten, kan bedömningen inte göras som ett särfall för Lexbase. IMY måste ange ett rättsligt kriterium som kan tillämpas generellt och förklara varför samma kriterium inte samtidigt träffar dagstidningar, public service och andra digitala medier vars nyhetsarkiv är sökbara genom personnamn och innehåller rapportering om brott och rättsskipning. En bedömning som i praktiken beror på mediets identitet i stället för publiceringens ändamål och konkreta utformning är svår att förena med artikel 85, likabehandling, artikel 11 i EU-stadgan och artikel 10 i Europakonventionen.

I vart fall saknas förutsättningar för sanktionsavgift

57. En administrativ sanktionsavgift förutsätter uppsåt eller oaktsamhet (artikel 83.2 b; Deutsche Wohnen, C-807/21, p. 68 och 76; ILVA, C-383/23). Före domen den 9 juli 2026 var rättsläget exceptionellt oklart. Lagtext, förarbeten, IMY:s tidigare syn på behörigheten och den hänskjutande domstolens beskrivning gav bolaget fog för uppfattningen att verksamheten omfattades av grundlagsskyddet och journalistundantaget. Frågan krävde ett förhandsavgörande. Bolaget kan därför inte anses ha handlat uppsåtligt eller oaktsamt under den perioden.
58. Efter domen ska bedömningen utgå från den omlagda tjänsten och bolagets fortsatta anpassning. Databasen innehåller inte personuppgifter i artiklarna, källhandlingar lämnas inte ut och organisationen samt de redaktionella rutinerna dokumenteras i bilagorna A-E. Bolaget har medverkat i tillsynen och redovisar nu öppet de behandlingsled som återstår. Dessa omständigheter talar starkt mot sanktionsavgift även om IMY skulle göra en annan rättslig bedömning av sökindexet.

59. IMY har i tidigare ärenden avstått från sanktionsavgift när rättsläget varit oklart och myndighetens egen information kunnat uppfattas som stöd för den personuppgiftsansvariges hållning, bland annat i ärendet mot Verifiera AB (IMY-2022-1621) och i beslutet rörande Coop Sverige AB den 30 juni 2023 (DI-2020-11368). Legalitets-, förutsebarhets- och likabehandlingsprinciperna talar för samma utgång här.

YGL hindrar ett generellt publicerings- eller sökförbud

60. Ett föreläggande som kräver att bolaget stänger databasen, gör dess redaktionella arkiv osökbart eller tar bort artiklar på grund av deras innehåll skulle vara ett mycket långtgående ingrepp i ett program som omfattas av yttrandefrihetsgrundlagen. Ett sådant beslut måste kunna förenas med censurförbudet och förbudet mot hindrande åtgärder i 1 kap. 11 och 14 §§ samt med ansvarig utgivares bestämmanderätt enligt 4 kap. 3 §. Det räcker inte att beskriva åtgärden som dataskyddstillsyn om dess faktiska verkan är att stoppa redaktionell publicering eller distribution.
61. IMY måste i så fall uttryckligen pröva hur åtgärden påverkar pressens möjlighet att föra och tillhandahålla sökbara nyhetsarkiv, varför mindre ingripande alternativ inte är tillräckliga och vilka principiella gränser som hindrar att beslutet får generell verkan för andra nyhetsmedier. Censurförbudet, ensamansvaret och ansvarig utgivares bestämmanderätt hör till mediegrundlagarnas bärande principer. De kan inte behandlas som ett sidoargument när den övervägda åtgärden riktas mot arkivets sökbarhet.

Endast en preciserad och minst ingripande åtgärd kan övervägas

62. Om IMY trots det anförda konstaterar en brist ska åtgärden avgränsas till den konkreta tekniska behandling som bristen avser. Ett eventuellt föreläggande ska vara precist, teknikneutralt, proportionerligt och förenat med skälig genomförandetid (artikel 58.2 och skäl 129). Ett generellt förbud mot databasen, artiklarna eller arkivets sökbarhet är inte nödvändigt när artikelinnehållet saknar personuppgifter och mindre ingripande justeringar av ett identifierat index- eller åtkomstled står till buds.

AVSLUTNING

63. Legal Newsdesk begär i första hand att IMY avslutar tillsynen utan åtgärd. Bolaget erbjuder IMY att på plats eller digitalt ta del av en demonstration av den redaktionella processen enligt bilaga C avsnitt 8. I andra hand begär bolaget att IMY, om en konkret brist konstateras, avstår från sanktionsavgift och begränsar ett eventuellt föreläggande till preciserade åtgärder med skälig tid för genomförande. Bolaget begär att få ta del av och yttra sig över varje ytterligare underlag som myndigheten avser att lägga till grund för beslutet.
64. Bilagorna A-E innehåller uppgifter om bolagets interna organisation, redaktionella arbetsmetoder och tekniska skyddsåtgärder. Bolaget begär att IMY prövar om uppgifterna omfattas av sekretess för affärs- och driftförhållanden enligt 30 kap. 23 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Stockholm den 2 september 2026

Legal Newsdesk Sweden AB

Gunnar Axén, ansvarig utgivare

BILAGOR

Bilaga	Handling
A	Publicistisk policy och publicitetsregler för Lexbase
B	Redaktionell instruktion för produktion och faktagranskning av artiklar
C	Instruktion för ansvarig utgivare och redaktionens organisation
D	Rutin för rättelse, genmäle och begäran om borttagande
E	Riktlinjer för sökfunktion, åtkomst och användarvillkor